

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2023 оны 07 сарын 07 өдөр

Төрийн ордон, Улаанбаатар хот

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГААС ОЛГОХ ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН ОСОЛ, МЭРГЭЖЛЭЭС ШАЛТГААЛСАН ӨВЧНИЙ ТЭТГЭВЭР, ТЭТГЭМЖ, ТӨЛБӨРИЙН ТУХАЙ

/Шинэчилсэн найруулга/

НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ

НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

1 дүгээр зүйл.Хуулийн зорилт

1.1.Энэ хуулийн зорилт нь үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр тогтоох, олгох, шимтгэлийн хөнгөлөлт, чөлөөлөлт үзүүлэх, мэдээллийн сан бүрдүүлэхтэй холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

2 дугаар зүйл.Хуулийн нэр томьёоны тодорхойлолт

2.1.Энэ хуульд хэрэглэсэн дараах нэр томьёог доор дурдсан утгаар ойлгоно:

2.1.1."мэргэжлээс шалтгаалсан өвчин" гэж хөдөлмөрлөх явцад хөдөлмөрийн нөхцөл, үйлдвэрлэлийн сөрөг хүчин зүйлийн нөлөөллөөс хөдөлмөрийн чадвараа алдахад хүргэсэн архаг болон хурц эмгэгийг;

2.1.2."ортопед" гэж нуруу, мөчдийн бүтцийн өөрчлөлт болон үйл ажиллагааны алдагдлын үед хөдөлгөөнийг дэмжих, хязгаарлах, хянах, ясыг шугаман дагуу байрлуулж, засахад зориулагдсан хэрэгслийг;

2.1.3."протез" гэж Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 3.1.16-д заасныг;

2.1.4."үйлдвэрлэлийн осол" гэж Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хуулийн 3.1.20-д заасныг;

2.1.5."хурц хордлого" гэж Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хуулийн 3.1.10-т заасныг.

3 дугаар зүйл.Үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлого, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчин

3.1.Даатгуулагч дараах нөхцөл байдлын үед үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлогод өртсөн тохиолдолд энэ хуульд заасан тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр олгоно:

3.1.1.ажлын байранд ажил үүргээ гүйцэтгэж байх үед;

3.1.2.ажил олгогч, эрх бүхий этгээд болон албан тушаалтнаас гаргасан шийдвэрийн дагуу албан томилолт, дайчилгаагаар ажиллаж, ажил үүрэг гүйцэтгэж байх үед;

3.1.3.ажлын цагаар ажлын байр, нэгж, хэсэг, салбарын хооронд ажил үүргээ гүйцэтгэхээр явж байх үед;

3.1.4.ажил эхлэхийн өмнө болон дууссаны дараа ажлын байранд амрах, багаж хэрэгслээ эмхэлж цэгцлэх, хувцсаа солих, усанд орох, ажил хүлээлцэх үед;

3.1.5.ажилдаа ирэх, буцах зам, ажил үүргийн дагуу сургалтад оролцох болон Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 93.1.1-д заасан амрах,хооллох завсарлагын үед;

3.1.6.хүчтэй цасан болон шороон шуурга, ган, зуд, үер, аянга, газар хөдлөлт, нуранги, хөрсний гулгалт үүсэх, гал түймэр, хүн, мал, амьтны гоц халдварт өвчин гарах аюулт үзэгдлийн үед;

3.1.7.үйлдвэрлэл, технологийн горим зөрчигдсөнөөс тоног төхөөрөмж, барилга байгууламж эвдрэх, нурах, цацраг идэвхт болон химийн хорт бодис алдагдах, дэлбэрэлт болох ослын үед;

3.1.8.олон улсын болон улсын хэмжээний спортын тэмцээнд оролцох явцад.

3.2.Даатгуулагч хөдөлмөрлөх үүргээ гүйцэтгэх явцад гэмт хэрэг үйлдсэн, эсхүл санаатайгаар өөрийн биед гэмтэл учруулсан нь нотлогдсон тохиолдолд энэ хуульд заасан тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр олгохгүй.

3.3.Үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлогыг судлан бүртгэх, тогтоохтой холбогдсон харилцааг Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хуулиар зохицуулна.

3.4.Мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний жагсаалт, хувь, хугацааг хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын болон эрүүл мэндийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүд хамтран батална.

ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ

ТЭТГЭВЭР, ТЭТГЭМЖ, ШИМТГЭЛИЙН ТӨЛБӨР

4 дүгээр зүйл. Даатгуулагчид олгох тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр, ажил олгогчид үзүүлэх хөнгөлөлт, чөлөөлөлт

4.1.Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас дараах тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр олгох, хөнгөлөлт, чөлөөлөлт үзүүлнэ:

4.1.1.хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр;

4.1.2.тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр;

4.1.3.хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны тэтгэмж;

4.1.4.нас барсан даатгуулагчийн гэр бүлийн гишүүнд олгох тэтгэмж;

4.1.5.хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр авагчийн тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн төлбөр;

4.1.6.үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний зардлын төлбөр;

4.1.7.даатгуулагчийн эрүүл мэндийн нөхөн сэргээлтийн зардлын төлбөр;

4.1.8.ажил олгогчид үзүүлэх шимтгэлийн хөнгөлөлт, чөлөөлөлт.

5 дугаар зүйл. Хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр авах эрх, тэтгэврийн хэмжээ

5.1.Даатгуулагч үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний улмаас хөдөлмөрийн чадвараа 30 ба түүнээс дээш хувиар алдсан бол хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр тогтоолгон авах эрхтэй.

5.2.Хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэврийг даатгуулагчийн сарын дундаж цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогоос хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувиар тогтооно.

5.3.Даатгуулагчийн хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацааг Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 37.7-д заасан зөвлөл тогтооно.

5.4.Даатгуулагчийн тэтгэвэр бодох сарын дундаж цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогыг дараах байдлаар тодорхойлно:

5.4.1.даатгуулагч 12 сар ба түүнээс дээш хугацаанд нийгмийн даатгалын шимтгэл төлсөн бол түүний хөдөлмөрийн чадвар алдахын өмнөх 12 сарын цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогын нийлбэрийг 12-т хуваасан хэмжээгээр;

5.4.2.даатгуулагч 12 сараас доош хугацаанд нийгмийн даатгалын шимтгэл төлсөн бол түүний хөдөлмөрийн чадвар алдахын өмнөх шимтгэл төлсөн нийт цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогын нийлбэрийг шимтгэл төлсөн сарын тоонд хуваасан хэмжээгээр;

5.4.3.даатгуулагч 1 сараас доош хугацаанд ажиллаж байх үед хөдөлмөрийн чадвараа алдсан бол ажилд томилсон шийдвэрээр тогтоосон цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогын хэмжээгээр.

5.5.Хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр авагч тэтгэвэр тогтоолгосноос хойш 12 сараас доошгүй хугацаанд хөдөлмөр эрхэлж, тэтгэврийн даатгалын шимтгэл төлсөн бол тэтгэвэр авагчийн анх тэтгэвэр тогтоолгоход баримталсан сарын дундаж цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогоос тэтгэвэр тогтоолгосноос хойш шимтгэл төлсөн сар тутамд 0.125 хувиар, 2029 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн 0.167 хувиар тооцон тэтгэврийн хэмжээг нэмэгдүүлнэ.

6 дугаар зүйл.Хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр олгох хугацаа, тэтгэврийг нөхөн олгох

6.1.Хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэврийг даатгуулагчийн хөдөлмөрийн чадвараа алдсан өдрөөс эхлэн хөдөлмөрийн чадвар нь сэргээгдэх хүртэл, хэрэв тэтгэвэр авагч нас барсан бол нас барсны дараагийн сар дуустал олгоно.

6.2.Хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацааг хүндэтгэн үзэх шалтгаанаар тогтоолгож чадаагүй байсан даатгуулагчийн хөдөлмөрийн чадвар алдсаныг нөхөн тогтоосон бол 6 хүртэлх сарын тэтгэврийг нөхөн олгож болно.

6.3.Хөдөлмөрийн чадвар алдалтыг тогтоосон хугацаа дууссанаас хойш хүндэтгэн үзэх шалтгаанаар тэтгэвэр авагч хөдөлмөрийн чадвараа алдсан хувь, хугацааг нөхөн сунгуулсан бол түүний 2 хүртэлх сарын тэтгэврийг нөхөн олгоно.

7 дугаар зүйл.Тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр авах эрх, хэмжээ, олгох хугацаа, тэтгэврийг нөхөн олгох нөхцөл

7.1.Даатгуулагч үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний улмаас нас барсан бол түүний асрамжид байсан гэр бүлийн хөдөлмөрийн чадваргүй гишүүн тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр тогтоолгон авах эрхтэй.

7.2.Энэ хуулийн 7.1-д заасан тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр авах эрх бүхий гишүүнийг тогтооход Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 16.1-д заасныг баримтална.

7.3.Тэжээгчээ алдсаны тэтгэврийг нас барсан даатгуулагчийн сарын дундаж цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогоос дараах хувь хэмжээгээр тогтооно:

	Хөдөлмөрийн чадваргүй гишүүний тоо	Тэтгэвэр бодох хувь хэмжээ
1.	3 ба түүнээс дээш	100
2.	2	75
3.	1	50

7.4.Даатгуулагчийн сарын дундаж цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогын хэмжээг энэ хуулийн 5.4-т заасны дагуу тодорхойлно.

7.5.Тэжээгчээ алдсаны тэтгэврийг тэжээгчийн асрамжид байсан гэр бүлийн хөдөлмөрийн чадваргүй бүх гишүүнд нэгтгэн нэг тэтгэвэр тогтооно.

7.6.Энэ хуулийн 7.5-д заасны дагуу тогтоосон тэтгэврийг тэжээгчийн асрамжид байсан хөдөлмөрийн чадваргүй гишүүний хүсэлтээр гишүүн бүрд тэнцүү хэмжээгээр хуваан олгож болно.

7.7.Тэжээгчээ алдсаны тэтгэврийг хүүхдэд 19 нас хүртэл, хөдөлмөрийн чадвараа алдсан иргэнд хөдөлмөрийн чадвар нь сэргээгдэх хүртэл, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 5.1.1-д заасан насанд хүрсэн иргэнд нас барсны дараагийн сар дуустал олгоно.

7.8.Даатгуулагчийг үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний улмаас нас барсныг нөхөн тогтоосон бол 6 сараас илүүгүй хугацааны тэжээгчээ алдсаны тэтгэврийг нөхөн олгож болно.

8 дугаар зүйл.Тэтгэврийн доод хэмжээ

8.1.Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн доод хэмжээ нь Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 21.1.1, 21.2-т заасан хэмжээтэй тус тус адил байна.

9 дүгээр зүйл.Хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны тэтгэмж авах эрх, тэтгэмжийн хэмжээ, олгох хугацаа

9.1.Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний улмаас хөдөлмөрийн чадвараа түр алдсан даатгуулагч хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны тэтгэмж авах эрхтэй.

9.2.Хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны тэтгэмжийг даатгуулагчийн шимтгэл төлж ажилласан хугацааг үл харгалзан түүний сарын дундаж цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогоос 100 хувиар тооцно.

9.3.Даатгуулагчийн тэтгэмж бодох сарын дундаж цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогыг доор дурдсанаар тодорхойлно:

9.3.1.даатгуулагч 3 сар ба түүнээс дээш хугацаанд нийгмийн даатгалын шимтгэл төлж ажилласан бол түүний хөдөлмөрийн чадвар түр алдахын өмнөх 3 сарын дундаж цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогын нийлбэрийг 3-т хуваасан хэмжээгээр;

9.3.2.даатгуулагч 3 сараас доош хугацаанд нийгмийн даатгалын шимтгэл төлж ажилласан бол түүний хөдөлмөрийн чадвар түр алдахын өмнөх шимтгэл төлсөн нийт цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогын нийлбэрийг шимтгэл төлсөн сарын тоонд хуваасан хэмжээгээр;

9.3.3.даатгуулагч 1 сараас доош хугацаанд ажиллаж байх үед хөдөлмөрийн чадвараа түр алдсан бол ажилд томилсон шийдвэрээр тогтоосон цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогын хэмжээгээр.

9.4.Хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны тэтгэмжийг ажлын өдрөөр тооцно.

9.5.Хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны тэтгэмжийг хөдөлмөрийн чадвар алдсан өдрөөс эхлэн хөдөлмөрийн чадвар нь сэргээгдэх, эсхүл хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр авах эрх үүсэх хүртэл хугацаанд олгоно.

9.6.Хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны тэтгэмж олгох хугацааны дээд хязгаар нь дараалсан 12 сарын дотор 180 хоногоос хэтрэхгүй байна.

9.7.Даатгуулагчийн хөдөлмөрийн чадвар түр алдсан хугацааг ерөнхий эмч, их эмч, эрүүл мэндийн байгууллагын эмнэлэг хяналтын комисс тогтоож, эмнэлгийн хуудас олгоно.

9.8.Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний улмаас хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр авагчид тухайн тэтгэвэр тогтоолгосон өвчний оношоор хөдөлмөрийн чадвараа түр алдсаны тэтгэмжийг давхардуулан олгохгүй.

10 дугаар зүйл.Нас барсан даатгуулагчийн гэр бүлийн гишүүнд олгох тэтгэмжийн хэмжээ

10.1.Даатгуулагч үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний улмаас нас барсан бол түүний гэр бүлийн гишүүнд тэтгэмж олгоно.

10.2.Энэ хуулийн 5 дугаар зүйлд заасан тэтгэвэр авагч нас барсан бол түүний гэр бүлийн гишүүнд тэтгэмж олгоно.

10.3.Нас барсан даатгуулагчийн гэр бүлийн гишүүнд олгох тэтгэмжийн хэмжээ Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэмжийн тухай хуулийн 8.3-т заасны дагуу тогтоосон хэмжээтэй адил байна.

11 дүгээр зүйл.Тэтгэвэр, тэтгэмж авах өргөдөл гаргах, түүнийг шийдвэрлэх хугацаа

11.1.Даатгуулагч, иргэн тэтгэвэр, тэтгэмж тогтоолгох өргөдлийг бүрдүүлсэн баримт бичгийн хамт дараах хугацаанд нийгмийн даатгалын байгууллагад цаасан, эсхүл цахим хэлбэрээр гаргана:

11.1.1.хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр тогтоолгох даатгуулагч хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацааг тогтоолгосноос хойш 14 хоногийн дотор, хэрэв хүндэтгэн үзэх шалтгаантай бол 3 сарын дотор;

11.1.2.тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр тогтоолгох гэр бүлийн хөдөлмөрийн чадваргүй гишүүн тэжээгчээ нас барснаас хойш 30 хоногийн дотор, хэрэв хүндэтгэн үзэх шалтгаантай бол 6 сарын дотор;

11.1.3.хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны тэтгэмж авах даатгуулагч эрүүл мэндийн байгууллагаас олгосон эмнэлгийн хуудас болон хөдөлмөрийн хяналтын улсын байцаагчийн баталгаажуулсан үйлдвэрлэлийн ослын акт, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тодорхойлолт авснаас хойш 4 долоо хоногийн дотор, хэрэв хүндэтгэн үзэх шалтгаантай бол 6 сарын дотор;

11.1.4.нас барсан даатгуулагчийн гэр бүлийн гишүүнд олгох тэтгэмж авах иргэн даатгуулагчийг нас барснаас хойш 6 долоо хоногийн дотор, хэрэв хүндэтгэн үзэх шалтгаантай бол 6 сарын дотор.

11.2.Нийгмийн даатгалын байгууллага даатгуулагчид хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр, тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр тогтоох асуудлыг түүний тэтгэвэр тогтоолгохыг хүссэн өргөдөл, холбогдох баримт бичгийг хүлээн авснаас хойш 20 хоногийн дотор, хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны тэтгэмжийг 14 хоногийн дотор, нас барсан даатгуулагчийн гэр бүлийн гишүүнд олгох тэтгэмжийг 24 цагийн дотор шийдвэрлэнэ.

11.3.Даатгуулагч энэ хуульд заасан тэтгэвэр, тэтгэмж тогтоолгоход бүрдүүлэх баримт бичгийн жагсаалт болон тэтгэвэр, тэтгэмж олгохтой холбогдсон харилцааг зохицуулсан журмыг Засгийн газар батална.

12 дугаар зүйл.Хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр авагчийн тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн төлбөр

12.1.Хөдөлмөр эрхлээгүй, энэ хуулийн дагуу хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр тогтоолгон авч байгаа тэтгэвэр авагчийн тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн төлбөрийг түүний хөдөлмөрийн чадвараа алдсан хугацаанд үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас төлнө.

12.2.Тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн төлбөрийг тухайн үеийн хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнээс Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 18.1-д заасан даатгуулагчийн төлбөл зохих хувь хэмжээгээр тооцож үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас тэтгэврийн даатгалын санд төлнө.

ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ

ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН ОСОЛ, МЭРГЭЖЛЭЭС ШАЛТГААЛСАН ӨВЧНӨӨС УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭ

13 дугаар зүйл.Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ

13.1.Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээнд дараах сургалт, сурталчилгаа, судалгааны ажлыг хамааруулна:

13.1.1.үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын үйл ажиллагаа, хууль тогтоомжтой холбоотой мэдээлэл, зөвлөгөө өгөх сургалт, сурталчилгаа;

13.1.2.үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх талаар даатгуулагч, ажил олгогчид зориулсан хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн сургалт;

13.1.3.хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн арга хэмжээ авч хэрэгжүүлсэн, шинэ техник, технологи, инновац нэвтрүүлсэн ажил олгогчийн шилдэг туршлага, ололт, амжилтыг олон нийтэд сурталчлах;

13.1.4.үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний чиглэлээр хийх тандан судалгаа, эрсдэлийн болон хяналт шинжилгээ, үнэлгээ.

13.2.Урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний зардлын төлбөр нь үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангийн тухайн жилийн шимтгэлийн орлогын 2 хувиас багагүй байна.

13.3.Урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг зохион байгуулах байгууллагыг сонгох, арга хэмжээний зардлын төлбөрийг санхүүжүүлэх, хяналт тавихтай холбогдсон харилцааг зохицуулсан журмыг хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын саналыг үндэслэн Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөл батална.

ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН НӨХӨН СЭРГЭЭЛТ

14 дүгээр зүйл.Эрүүл мэндийн нөхөн сэргээлтийн зардлын төлбөр

14.1.Даатгуулагч үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний улмаас хөдөлмөрийн чадвараа алдсан бол үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас дараах эрүүл мэндийн нөхөн сэргээлтийн зардлын төлбөрийг олгоно:

- 14.1.1.хөдөлмөрийн чадварыг нөхөн сэргээхтэй холбогдсон протез, ортопедийн;
- 14.1.2.сэргээн засах болон сувиллын тусламж, үйлчилгээний;
- 14.1.3.сэргээн засах төв болон сувилалд ирэх, буцах унааны.
- 14.2.Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас олгох протез, ортопедийн жишиг үнийг хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын болон эрүүл мэндийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүд хамтран батална.
- 14.3.Протез, ортопедийн зардлын төлбөрийг энэ хуулийн 14.2-т заасны дагуу баталсан жишиг үнийг баримтлан 3 жил тутамд нэг удаа олгоно.
- 14.4.Төрөлжсөн мэргэшлийн эмнэлгийн байгууллагын дүгнэлтийн дагуу зайлшгүй шаардлагаар протез, ортопедийг гадаад улсад хийлгэсэн бол түүний зардлын төлбөрийг энэ хуулийн 14.2-т заасны дагуу баталсан протез, ортопедийн жишиг үнийг баримтлан 3 жил тутамд нэг удаа олгож болно.
- 14.5.Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний улмаас хөдөлмөрийн чадвараа алдсан даатгуулагч эрүүл мэндийн даатгалын сангаас, эсхүл нийгмийн халамжийн сангаас протез, ортопедийн зардлын төлбөрийг гаргуулсан бол үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас зардлын төлбөрийг давхардуулан олгохгүй.
- 14.6.Даатгуулагчид үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний улмаас сэргээн засах төв, сувилалд эмчлүүлсэн болон ирэх, буцах унааны зардлын төлбөрийг жилд нэг удаа олгоно.
- 14.7.Сэргээн засах болон сувиллын тусламж, үйлчилгээний төлбөрийн үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас олгох хэмжээг хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын болон эрүүл мэндийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын саналыг үндэслэн Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөл тогтооно.
- 14.8.Сэргээн засах төв болон сувилалд ирэх, буцах унааны зардлын төлбөрийг галт тэрэг, хот хоорондын нийтийн тээврийн тухайн үед мөрдөж байгаа үнийг үндэслэн тооцно.
- 14.9.Даатгуулагчид тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх сэргээн засах төв болон сувиллыг сонгох, гэрээ байгуулах, санхүүжүүлэх, тусламж, үйлчилгээний чанарт хяналт тавих журмыг хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын саналыг үндэслэн Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөл батална.
- 14.10.Даатгуулагч энэ зүйлд заасан зардлын төлбөр авахад бүрдүүлэх баримт бичгийн жагсаалт болон төлбөрийг олгох, санхүүжүүлэхтэй холбогдсон харилцааг зохицуулсан журмыг Засгийн газар батална.

ТАВДУГААР БҮЛЭГ

АЖИЛ ОЛГОГЧИД ҮЗҮҮЛЭХ ХӨНГӨЛӨЛТ, ЧӨЛӨӨЛӨЛТ

15 дугаар зүйл.Ажил олгогчид үзүүлэх хөнгөлөлт, чөлөөлөлт

- 15.1.Ажил олгогчид дараах тохиолдолд хөнгөлөлт, чөлөөлөлт үзүүлнэ:
- 15.1.1.үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчнөөс урьдчилан сэргийлсэн, хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн нөхцөлийг сайжруулсан тохиолдолд шимтгэлийн хөнгөлөлт;
- 15.1.2.үйлдвэрлэлийн ослын улмаас учирсан хохирлыг арилгах, хэвийн үйл ажиллагааг сэргээх зорилгоор сул зогссон болон энэ хуулийн дагуу хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр тогтоолгосон ажилтныг тохирсон ажлын байраар хангасан тохиолдолд үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын шимтгэлийн чөлөөлөлт.

15.2.Энэ хуулийн 15.1.1-д заасан шимтгэлийн хөнгөлөлтийг дараах нөхцөлийг 3 жил дараалан хангасан ажил олгогчийн сүүлийн жилд төлсөн үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын шимтгэлийн 15 хүртэлх хувиар тооцож, ажил олгогчид 3 жил тутамд нэг удаа үзүүлнэ:

15.2.1.үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас төлбөр гаргуулаагүй;

15.2.2.хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн нөхцөлийг сайжруулах, шинэ техник, технологи, инновац нэвтрүүлэхэд хөрөнгө оруулалт хийсэн;

15.2.3.Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хуулийн 28.1.5-д заасны дагуу хийлгэсэн ажлын байрны хөдөлмөрийн нөхцөлийн үнэлгээний үр дүнд үндэслэн ажлын байран дахь эрсдэлийг арилгасан.

15.3.Ажил олгогчид үзүүлэх энэ хуулийн 15.1.1-д заасан шимтгэлийн хөнгөлөлтийг дараа жилийн төлөх үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын шимтгэлээс хасаж тооцно.

15.4.Энэ хуулийн 15.1.2-т заасан сул зогсолтын хугацааг ажил олгогчийн санал, холбогдох мэдээлэл, хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагын дүгнэлтийг үндэслэн нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага тогтооно.

15.5.Энэ хуулийн 15.1.2-т заасан тохирсон ажлын байраар хангагдсан ажилтны цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогоос тооцон ажил олгогчоос хариуцан төлөх шимтгэлийг 12 хүртэлх сарын хугацаанд чөлөөлнө.

15.6.Ажил олгогчид үзүүлэх хөнгөлөлт, чөлөөлөлтийн нийт хэмжээ нь ажил олгогчийн тухайн жилд төлөх үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын шимтгэлийн 50 хувиас хэтрэхгүй байна.

15.7.Ажил олгогчид хөнгөлөлт, чөлөөлөлт үзүүлэх, хяналт тавих журмыг хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын саналыг үндэслэн Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөл батална.

ЗУРГАДУГААР БҮЛЭГ

ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН ОСОЛ, МЭРГЭЖЛЭЭС ШАЛТГААЛСАН ӨВЧНИЙ ДААТГАЛЫН МЭДЭЭЛЛИЙН САН

16 дугаар зүйл.Мэдээллийн сангийн бүрдүүлэлт

16.1.Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын мэдээллийн сан /цаашид "мэдээллийн сан" гэх/ нь ажил олгогчийн шимтгэл төлөлт, үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тоо, мэдээлэл, ажлын байрны хөдөлмөрийн нөхцөлийн болон эрсдэлийн үнэлгээ, ажил олгогчид үзүүлсэн хөнгөлөлт, чөлөөлөлт, даатгуулагчид олгосон тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр болон холбогдох бусад мэдээллийг агуулсан байна.

16.2.Мэдээллийн сан нийгмийн даатгалын мэдээллийн нэгдсэн сангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байх бөгөөд үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангийн үйл ажиллагаанд хяналт шинжилгээ, үнэлгээ, тооцоолол хийх, шимтгэлийн хувь хэмжээ тогтоох нөхцөлийг бүрдүүлсэн байна.

16.3.Мэдээллийн санг дараах байгууллага бүрдүүлнэ:

16.3.1.ажил олгогчийн шимтгэл төлөлт, үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас даатгуулагчид олгосон тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр болон ажил олгогчид үзүүлсэн хөнгөлөлт, чөлөөлөлт, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тоо, холбогдох бусад мэдээллийг нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага;

16.3.2.үйлдвэрлэлийн ослын тоо, шалтгаан, нөхцөл, холбогдох бусад мэдээллийг хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага;

16.3.3.ажил олгогчийн ажлын байрны хөдөлмөрийн нөхцөл, эрсдэлийн үнэлгээний мэдээллийг уг үнэлгээг хийж байгаа эрх бүхий байгууллага болон ажил олгогч.

16.4.Мэдээллийн санг бүрдүүлэх, боловсруулах, түгээх, ашиглах, хянах, хадгалах, хамгаалах журмыг хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батална.

ДОЛДУГААР БҮЛЭГ

БУСАД ЗҮЙЛ

17 дугаар зүйл.Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас тэтгэвэр, тэтгэмж тогтоож олгохтой холбогдсон бусад харилцааг зохицуулах

17.1.Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас тэтгэвэр, тэтгэмж тогтоож олгохтой холбогдсон энэ хуулиар зохицуулснаас бусад харилцааг нийгмийн даатгалын хууль тогтоомжоор зохицуулна.

18 дугаар зүйл.Хууль тогтоомж зөрчигчид хүлээлгэх хариуцлага

18.1.Энэ хуулийг зөрчсөн албан тушаалтны үйлдэл нь гэмт хэргийн шинжгүй бол Төрийн албаны тухай хууль, Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

18.2.Энэ хуулийг зөрчсөн хүн, хуулийн этгээдэд Эрүүгийн хууль, эсхүл Зөрчлийн тухай хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

19 дүгээр зүйл.Хууль хүчин төгөлдөр болох

19.1.Энэ хуулийг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ДАРГА Г.ЗАНДАНШАТАР